

Vlaams
Parlement

ingediend op **832** (2015-2016) – Nr. 2
18 januari 2017 (2016-2017)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Herman De Croo

over het ontwerp van decreet

houdende instemming
met de wijzigingen van de Bijlagen II en III
bij het Verdrag van Parijs van 22 september 1992
inzake de bescherming van het marien milieu
van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan,
aangenomen te Oostende op 29 juni 2007

*Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed:*

Voorzitter: Rik Daems.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Marc Hendrickx, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe, Karim Van Overmeire,
Manuela Van Werde;

Sabine de Bethune, Vera Jans, Ward Kennes, Johan Verstreken;

Rik Daems, Herman De Croo;

Tine Soens, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

Plaatsvervangers:

Cathy Coudyser, Caroline Croo, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Ann Soete, Sabine Vermeulen;

Karin Brouwers, Griet Coppé, Joris Poschet, Valerie Taeldeman;

Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester;

Renaat Landuyt, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;

Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

832 (2015-2016) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting door Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw.....	4
2. Bespreking	4
2.1. Vragen en opmerkingen van de leden	4
2.2. Antwoorden van minister Joke Schauvliege.....	5
3. Stemmingen.....	5
3.1. Artikelsgewijze stemming.....	5
3.2. Stemming over het geheel	6
Bijlage: Verantwoordelijkheid bij schadegevallen en lange duur van de procedure.....	7

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed besprak op 10 januari 2017 het ontwerp van decreet houdende instemming met de wijzigingen van de Bijlagen II en III bij het Verdrag van Parijs van 22 september 1992 inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, aangenomen te Oostende op 29 juni 2007.

1. Inleidende uiteenzetting door Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

Minister *Joke Schauvliege* zegt dat in afwachting van een koolstofarme economie op basis van hernieuwbare energiebronnen carbon capture and storage (CCS) of afvang en -opslag van koolstofdioxide (CO₂) een tussentijdse oplossing is voor de uitstoot van broeikasgassen. Deze technologie komt erop neer dat koolstofdioxide wordt opgevangen en nadien wordt geïnjecteerd in geschikte diepe aardlagen om daar voor onbeperkte duur geologisch opgeslagen te worden.

Hoewel in theorie ook een aantal gebieden in het Kempisch Bekken en in Wallonië – gebieden met diepe zoutwatervoerende lagen en onontgonnen steenkoollagen – voor CO₂-opslag in aanmerking komt, liggen op korte en middellange termijn veruit de grootste mogelijkheden voor de geologische opslag van CO₂ in de olie- en gasvelden onder het Nederlandse, Britse en Noorse deel van de Noordzee. In het Belgische deel van de Noordzee is er geen opslagcapaciteit voorhanden.

Om deze potentiële opslaglocaties te kunnen omvormen tot effectieve opslaglocaties moeten echter heel wat hinderissen overwonnen worden, waaronder ook juridische. Het noordoostelijke deel van de Atlantische Oceaan valt immers onder het regime van het verdrag inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan (Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic of OSPAR-verdrag). Zoals dit verdrag tot 2007 was ingesteld, was er een tweevoudig verbod van toepassing op dit type van activiteiten.

Om dit principiële verbod weg te werken, zonder het mariene milieu in gevaar te brengen, werden in 2007 de bijlagen II en III van het OSPAR-verdrag gewijzigd.

Naast de wijzigingen aan het OSPAR-verdrag werd ook artikel 6 van het Protocol van Londen van 1996 in 2009 gewijzigd, waardoor offshore-export van CO₂ mogelijk wordt. Ook dit ontwerp van instemmingsdecreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 833/1) wordt vandaag in deze commissie besproken.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de leden

Herman De Croo wijst erop dat afgezien van deze verdragswijziging, er vandaag nog twee ontwerpen van decreet over milieuaangelegenheden voorliggen: het ontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009 (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 833/1) en het ontwerp van decreet houdende instemming met het Internationaal Verdrag van 1990 inzake de voorbereiding op, de bestrijding van en de samenwerking bij olieverontreiniging, gedaan te Londen op 30 november 1990, en het Protocol van 2000 inzake de voorbereiding op, de bestrijding van en de samenwerking bij de voorvallen van verontreiniging door schadelijke en potentieel gevaarlijke stoffen, gedaan te Londen op 15 maart 2000 (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 924/1).

Hoe is in deze drie gevallen de verantwoordelijkheid geregeld bij schadegevallen? Hij heeft er begrip voor als het antwoord daarop als bijlage bij het verslag wordt gevoegd.

Ward Kennes merkt op dat er ook onderzoek loopt naar de mogelijkheden om CO₂ op het vasteland op te slaan. Een van de mogelijke plaatsen daarvoor is in het Kempisch Bekken. Is dat louter een vrijblijvende mogelijkheid of zijn er ook intenties om daar actiever op in te zetten? Of betekent het voorliggende akkoord dat er minder zal worden gemikt op het vasteland?

De heer *Johan Danen* stipt aan dat er geen consensus over is dat CCS een goede oplossing, zelfs tussentijds, is voor de uitstoot van broeikasgassen. Er zijn er weliswaar die deze oplossing verdedigen, maar er zijn evenveel tegenstanders. Het procedé is bijzonder duur en de succesratio is tot nog toe beperkt, zeker als het over energieproductie gaat. Als het gaat over emissies in chemische processen – in de chemie- en staalsector – kan het mogelijk wel een tussentijdse oplossing zijn. Ook daar zijn innovaties mogelijk, maar de vrees bestaat dat als de mogelijkheid wordt gecreëerd om CO₂ op te slaan in de diepe oceaan, dat soort van processen minder sterk zal worden onderzocht. Bovendien zijn er toepassingen mogelijk om CO₂ als grondstof te gaan gebruiken, wat trouwens nu al gebeurt. Groen verkiest het bevorderen van dat soort van innovaties boven het dumpen in de diepe oceaan. Bovendien zijn er ook mensen die beweren dat dit gevaarlijk is voor de verzuring van het oceaanwater. Het is niet zonder reden dat dit vroeger verboden was. De spreker besluit dat Groen zich hierom bij de stemming zal onthouden.

Sabine de Bethune zegt dat het zowel bij het voorliggende ontwerp van decreet als bij het daarbij aansluitende ontwerp van decreet over de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen van 1996 gaat om verdragen die al diverse jaren terug gaan in de tijd. Waarom wordt het dossier nu pas voorgelegd aan het Vlaams Parlement? Het gaat hier om belangrijke aangelegenheden en de vraag is dan ook of er iets kan worden gedaan om de duur van het traject voor soortgelijke verdragen in de toekomst te verminderen.

2.2. Antwoorden van minister Joke Schauvliege

Minister *Joke Schauvliege* zegt dat het antwoord op de vragen naar de verantwoordelijkheid bij schadegevallen en naar de lange duur van de procedure, als bijlage bij het verslag zal worden gevoegd.

Er wordt inderdaad onderzoek verricht naar de mogelijkheid om CO₂ op het vasteland op te slaan en, zoals al aangegeven, is het Kempisch Bekken een mogelijkheid. De kans daartoe wordt op dit moment zeer klein geacht, maar dat betekent niet dat de hoop wordt opgegeven. Dit zal verder worden onderzocht, niet alleen wat de veiligheidsaspecten betreft, maar ook inzake de milieu-impact op langere termijn. Dat geldt trouwens ook voor het mariene milieu: het is niet omdat via de voorliggende verdragen de juridische mogelijkheid wordt gecreëerd dat er automatisch een vergunning kan worden verleend. Er moeten ook heel wat randvoorwaarden worden vervuld.

3. Stemmingen

3.1. Artikelsgewijze stemming

De artikelen 1 en 2 van het ontwerp van decreet worden aangenomen met 9 stemmen bij 3 onthoudingen.

3.2. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet houdende instemming met de wijzigingen van de Bijlagen II en III bij het Verdrag van Parijs van 22 september 1992 inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, aangenomen te Oostende op 29 juni 2007 wordt eveneens aangenomen met 9 stemmen bij 3 onthoudingen.

Rik DAEMS,
voorzitter

Herman DE CROO,
verslaggever

BIJLAGE:

Verantwoordelijkheid bij schadegevallen en lange duur van de procedure

– *Wie draagt verantwoordelijkheid bij schadegevallen?*

Bij de bespreking door de bevoegde Senaatscommissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging (*Parl.St.* Senaat, 2012-13, nr. 5-1777/2, blz. 3-4) werd hierover het volgende gesteld:

"Dit Verdrag en het Protocol hebben geen betrekking op de aansprakelijkheid voor de schade en de verplichting om schadevergoeding te betalen in hoofde van de vervuiler. De verhouding tussen de voorliggende teksten en de aansprakelijkheid van de vervuilende natuurlijke of rechtspersoon wordt expliciet bepaald door punt 4 van de bijlage bij dit Verdrag en het Protocol.

Daarin wordt bepaald: "De bepalingen van dit Verdrag mogen niet zodanig worden geïnterpreteerd dat daardoor afbreuk wordt gedaan aan de rechten van Partijen betreffende het op derden verhalen van de kosten van maatregelen naar aanleiding van verontreiniging of de dreiging van verontreiniging, zulks uit hoofde van andere toepasselijke bepalingen en regels van nationaal en internationaal recht. ...".

De bestaande internationale en nationale rechtsregels die deze aansprakelijkheid regelen blijven dus onverkort van toepassing.

Binnen de Belgische nationale regelgeving kan verwezen worden naar de wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België en naar het koninklijk besluit van 25 oktober 2007 betreffende herstelmaatregelen ingevolge de aanmerkelijke aantasting van het mariene milieu en de terugvordering van de kosten voor preventieve maatregelen, inperkingsmaatregelen en herstelmaatregelen. Deze nationale regelgeving vormt voor de Belgische zeegebieden de omzetting van de richtlijn 2004/35/EG, de zogenaamde 'richtlijn milieuschade'."

Naar analogie en desgevallend zullen de bepalingen vervat in Titel XV van het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid van 5 april 1995 (DABM) en het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2013 tot regeling van de informatie-, preventie-, inperkings- en herstellplicht inzake milieuschade, het verzoek om maatregelen en de beroepsprocedure hier eveneens toepassing vinden. Dit is het geval wanneer (i) door de verontreiniging of dreigende verontreiniging milieuschade in de zin van DABM optreedt en (ii) de verontreiniging of de dreigende verontreiniging aanleiding heeft gegeven tot preventie-, herstel-, inperkingskosten door de bevoegde Vlaamse instantie.

– *Waarom nu pas een dossier over de wijzigingen aan het OSPAR-verdrag en het Protocol van Londen in verband met koolstofdioxideopslag?*

Voor beide dossiers bestaat er geen concrete juridische politieke, beleidsmatige deadline voor ratificatie.

Inhoudelijk beogen de verdragsrechtelijke wijzigingen de bestaande juridische verboden voor de eventuele opslag van koolstofdioxide in de zeegebieden af te zwakken. In dat verband moet er op gewezen worden dat naar Belgisch recht de juridische bevoegdheid om een dergelijke opslag in zeegebieden toe te staan, valt onder de exclusieve bevoegdheid van de federale overheid. Ook bijzonder relevant is het gegeven dat uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat er zich in het Belgische deel van de Noordzee geen geologische structuren bevinden die geschikt zijn voor de geologische opslag van koolstofdioxide. Uit voorgaande kan besloten worden dat een hoge prioritaire behandeling door de Vlaamse overheid zich niet opdrong.

Voormelde conclusie wordt ook geïllustreerd door de relatieve trage praktische voortgang in de dossiers op andere niveaus. Het dossier over de wijzigingen van bijlagen II en III bij het OSPAR-verdrag werd pas midden 2012 goedgekeurd door de Kamer en Senaat. Het dossier over de wijziging van artikel 6 van het Protocol van Londen is thans zelfs nog niet door de Kamer in behandeling genomen. Het Vlaamse Gewest neemt eigenlijk in deze het voortouw. Ook de parlementen van de andere gewesten hebben geen van beide dossiers al in behandeling genomen.